

Sygn. akt I C 359/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2023 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: asesor sądowy Wojciech Frela

Protokolant: sekr. sąd. Karolina Komorowska

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2023 roku w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w G.

przeciwko P. S. (1)

o zapłatę

Oddala powództwo;

Stwierdza, że powód ponosi koszty procesu w całości.

Sygn. akt I C 359/22

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w G. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od pozwanego P. S. (2) kwoty 1488,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że strony w dniu 21 marca 2018 roku zawarły umowę nr (...) o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej instalacji przyłączanej znajdującej się w obiekcie – budynek jednorodzinny mieszkalny zlokalizowanym w miejscowości W. (...) gmina G. wiejska. W umowie pozwany zobowiązał się do wykonania instalacji przyłączanej uwzględniając warunki przyłączenia oraz do zapłaty opłaty za przyłączenie. Powód zobowiązała się jednocześnie do wydania oświadczenia o wykonaniu przyłączenia w terminie 7 dni roboczych od dostarczenia przez pozwanego oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej oraz zapłaty opłaty za przyłączenia. Zgodnie z umową pozwany zobowiązany był do doręczenia powodowi oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej w terminie 14 dni od zakończenia prac budowlanych związanych z realizacją inwestycji. W §6 ust. 2 umowy operator informował, że szacunkowa opłata za przyłączenie obliczona według taryfy operatora obowiązującej na dzień zawarcia umowy wynosi 1.202,08 zł brutto tj. 977,30 zł netto powiększone o podatek VAT. W § 7 ust. 2 umowy strony ustaliły, że powód będzie uprawniony do żądania od pozwanego zapłaty kary umownej w wysokości 0,2% szacowanej opłaty za przyłączenie za każdy dzień nie dostarczenia powodowi oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej, nie więcej niż dwukrotność szacowanej opłaty za przyłączenie. Pismem z dnia 26 lutego 2019 roku powód poinformował pozwanego o dokonaniu odbioru technicznego przyłącza oraz wezwał go do dostarczenia oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma. Powód wskazał, że naliczył kare umowną za okres 731 dni, odstępując od naliczania kary umownej za okres pandemii (...)2 od dnia 14 marca 2020 roku do dnia 15 czerwca 2020 roku. Powód wystawił notę obciążeniową wyznaczając termin płatności na dzień 15 lipca 2021 roku. Wobec braku

zapłaty powód wezwał do zapłaty należności. Powód wskazał, że naliczył odsetki w kwocie 59,73 zł za okres od dnia 16 lipca 2022 roku do dnia 3 marca 2022 roku liczonymi od kwoty 1.428,81 zł.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany potwierdził zawarcie umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej jednocześnie zaprzeczając prawu powoda do naliczania kar umownych, ponieważ powód w jego ocenie nie poniósł żadnej szkody, a podnoszenie tego rodzaju roszczeń stanowi nadużycie prawa.

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 marca 2018 roku (...) S.A. z siedzibą w G. oraz P. S. (2) zawarli umowę o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej

nr (...). Przedmiotem umowy było przyłączenie do sieci instalacji przyłączanej znajdującej się w obiekcie – budynku mieszkalnym jednorodzinym zlokalizowanym

w miejscowości W. (...)gm. G. wiejska. W § 3 ust. 3 i 4 umowy podmiot przyłączany zobowiązał się do rozpoczęcia prac budowlano-remontowych związanych

z realizacją instalacji przyłączanej w terminie do dnia 1 września 2018 roku oraz zakończyć pracę w terminie do dnia 1 listopada 2018 roku (termin realizacji instalacji przyłączanej). Jeżeli termin zakończenia prac przypadł po terminie realizacji przyłączenia wskazanego w § 3 ust. 2 realizacja przyłączenia ulegała przedłużeniu do terminu zakończenia tych prac. Pozwany zobowiązał się dostarczyć operatorowi oświadczenie o gotowości instalacji przyłączanej stanowiący załącznik do umowy stwierdzający jej wykonanie zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej oraz jej gotowości do załączenia pod napięcie w terminie 14 dni od dnia zakończenia prac budowlano-montażowych związanych z realizacją (...) Przyłączanej. Operator zobowiązał się do budowy przyłącza oraz rozbudowy sieci w terminie 14 miesięcy od dnia zawarcia umowy. W myśl § 5 ust 3 umowy po dokonaniu odbioru technicznego operator informuje w formie pisemnej podmiot przyłączany o dokonanym odbiorze i o terminie jego dokonania oraz wzywa podmiot przyłączany do przedłożenia oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej w terminie wskazanym w § 3 ust. 1 pkt 4 umowy. Zgodnie z § 6 ust. 2 umowy szacunkowa opłata za przyłączenie – ustalona na dzień określenia warunków przyłączenia wynosi 1202,08 zł brutto tj. 977,30 zł netto powiększone o kwotę podatku VAT. Stosownie do § 7 ust. 2 umowy operator był uprawniony do żądania od podmiotu przyłączanego zapłaty kary umownej w wysokości 0,2% szacowanej opłaty za przyłączenie, za każdy dzień zwłoki w realizacji zadania, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 tj. niedostarczenia operatorowi oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej, nie więcej jednak niż dwukrotność szacowanej opłaty za przyłączenie.

Dowód: umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej k. 11-12

Umowa została zawarta w biurze obsługi klienta powoda w G.. We wniosku należało wskazać parametry inwestycji i datę ukończenia inwestycji. Pozwany nie mógł negocjować zapisów umowy. Warunkiem zawarcia umowy była akceptacja warunków wskazanych przez E..

Dowód: przesłuchanie pozwanego k. 54v

Pismem z dnia 26 lutego 2019 roku E. Operator poinformował pozwanego, że w dniu 22 lutego 2019 roku dokonano odbioru technicznego przyłącza oraz wezwał pozwanego do złożenia oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej. Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 28 lutego 2019 roku.

Dowód : pismo z dnia 26 lutego 2019 roku k. 15, potwierdzenie odbioru k. 17

W dniu 21 czerwca 2021 roku (...) S.A. wystawił oświadczenie o wykonaniu przyłącza oraz notę obciążeniową. W nocie obciążeniowej powód naliczył na podstawie § 7 ust 2 umowy karę umowną za okres od 15 marca 2019 roku do dnia 16 czerwca 2021 roku w kwocie 1428,21 zł.

Dowód: oświadczenie o wykonaniu przyłącza, nota obciążeniowa k. 18-19

W dniu 16 czerwca 2021 roku pozwany złożył powodowi oświadczenie o gotowości instalacji przyłączanej. Dzień 16 czerwca 2021 był dniem ukończenia instalacji elektrycznej w budynku. Licznik został zamontowany po dostarczeniu oświadczenia o gotowości instalacji przyłączanej.

Dowód: oświadczenie o gotowości instalacji przyłączanej k. 46, przesłuchanie powoda k.54v

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów załączonych do akt sprawy oraz dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem do strony pozwanej.

Zgodnie z art. 385(1) § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ogólna definicja wyrażona w wyżej przywołanym przepisie uzupełniana jest przez art. 385(3) k.c., zawierający listę niedozwolonych postanowień umownych. Wyliczenie to charakter i niepełny, przykładowy, zaś katalog niedozwolonych postanowień umownych jest otwarty.

Zgodnie z definicją konsumenta wyrażoną w art. 22 1 k.c. pod pojęciem tym rozumieć należy osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Postanowienia nieuzgodnione indywidualnie to te, na które konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Ustawodawca wskazuje ponadto, że w szczególności chodzi tu o postanowienia umowy przejęte z wzorca zaproponowanego konsumentowi przez przedsiębiorcę. O rzeczywistym wpływie można mówić wtedy, gdy np. konkretne postanowienia umowne zostały sformułowane przez konsumenta i włączone do umowy na jego żądanie, bądź też gdy postanowienia umowne były przedmiotem negocjacji pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą, a konsument miał realny wpływ na ich treść i zdawał sobie

z tego faktu sprawę (por. M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. Art. 353–626. Wyd. 3, Warszawa 2022, komentarz do art. 385(1) kc, teza 11 i 12). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385 1 § 4 k.c.), a zatem na przedsiębiorcy.

Przez klauzule generalną dobrych obyczajów rozumie się pozaprawne normy postępowania, których treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Działanie wbrew „dobrym obyczajom” w rozumieniu art. 385 1 § 1 k.c. w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku (tak np.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 13.09.2012 r., VI ACa 461/12, Lex nr 1223500). Rażąco naruszenie interesów konsumentów polega w tym kontekście na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 13.07.2005 r., I CK 832/04, Lex nr 159111). Interes konsumenta obejmuje elementy ekonomiczne związane z ekwiwalentnością świadczeń oraz proporcjonalnością nałożonych na konsumenta obowiązków. Rażąco naruszenie polega na drastycznym odejściu od zasad uczciwego obrotu, lojalności, szacunku dla drugiej strony umowy.

Sąd podzielił zarzut pozwanego, który wskazał na abuzywność postanowień umownych przewidujących obciążenie pozwanego karą umowną. Racje ma powód wskazując, iż zastrzeżenie kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania nie zwalania dłużnika z obowiązku zapłaty w razie wykazania, że wierzyciel nie poniósł szkody (por. Uchwała SN z 6.11.2003 r., III CZP 61/03). Jednakże w ocenie Sądu reguły tej nie należy automatycznie stosować do konsumentów, gdyż mogłoby to prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia przedsiębiorcy i nadużywania przez przedsiębiorców przewagi kontraktowej w relacji z konsumentem. W realiach

niniejszej sprawy pozwany zawarł umowę o przyłączenie do sieci w biurze obsługi konsumenta. Nie miał on realnego wpływu na treść postanowienia umownego przewidującego obowiązek zapłaty kary umowne, ponieważ nie mogły one być przedmiotem negocjacji. W ocenie Sądu nietrafny jest argument powoda, który wskazał, że kara umowna stanowi rekompensatę za utracone korzyści w postaci możliwości pobierania pozostałej części kosztów przyłączenia w ramach naliczanych opłat za dystrybucję energii. Koszt wykonania przyłącza oraz rozbudowy sieci jest z góry określony w momencie zakończenia inwestycji. Zatem powód ma możliwość poboru pozostałej części kosztów przyłączenia, aż do ich pełnej rekompensaty. W niniejszej sprawie powód nie utracił tej możliwości, a jedynie uległa ona odroczeniu w czasie. Uwadze sądu nie uszło, że

§ 7 ust. 1 umowy zastrzeżono karę umowną na rzecz pozwanego w związku z nie dochowaniem terminu realizacji przyłączenia przez powoda. Kara umowna była w tym wypadku ograniczona do dwukrotności kwoty szacowanej opłaty za przyłączenie. Zapis § 7 ust. 1 umowy ogranicza możliwość uzyskania przez konsumenta naprawienia szkody w pełnej wysokości w przypadku nie wykonania zobowiązania przez operatora co stanowi wprost wypadek opisany w art. 385(3) pkt 2 kc. Ponadto w umowie brak jest postanowienia umownego zawierającego możliwość dochodzenia odszkodowania w pełnej wysokości, o którym mowa w art. 484 § 1 zd. 2 kc. Tym samym w realiach niniejszej sprawy dochodzi do sytuacji, gdy za bezskuteczny należy uznać zapis § 7 ust. 1 umowy. Zdaniem Sądu jeśli uznać za bezskuteczność § 7 ust 1 umowy przy jednoczesnym utrzymaniu skutków wynikających z § 7 ust 2 umowy to zachodzi sytuacja, w której w mocy pozostają jedynie postanowienia umowne nakładające obowiązek zapłaty kary umownej na konsumenta, a to prowadzi do stanu braku równowagi kontraktowej pomiędzy stronami.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach orzeczono w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 kpc. Powód przegrał sprawę w całości, zatem w całości powinien ponieść koszty procesu. Na koszty procesu powoda złożyły się opłata od pozwu w wysokości 100 zł, opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265 z późn. zm.) w kwocie 270 zł. Pozwany nie poniósł żadnych kosztów.